

UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
DEPARTAMENTUL FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ

Raport

privind rezultatele evaluării
nevoilor de formare continuă a cadrelor didactice,
domeniul *Științe ale sportului*. Programa *Antrenament sportiv*, 600 ore/20 credite
pentru anul calendaristic 2022

Pe parcursul anului calendaristic 2022, în cadrul Departamentului Formare Profesională Continuă (DFPC) al Universității de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS), au fost prezenți la cursuri de perfecționare **259** antrenori, dintre care **201/77,61%** bărbați - și **58/15,34%** femei - din diferite regiuni ale Republicii Moldova (Figura 1). Mai mulți respondenți sunt din Municipiul Chișinău (**117/45,17%**), UTA Gagauzia (**78 -30,12%**), Bălți (**11-4,25%**), Sînjerei (**9/3,47%**), Fălești (**6-2,32%**), Anenii Noi, Nisporeni și Rîșcani câte **4** respondenți (**12-4,63%**); din Briceni, Ștefan Vodă și Florești au participat câte **3** respondenți (**9-3,47%**); Criuleni, Basarabeasca, Soroca, Caușeni și Dondușeni - câte **2** respondenți (**10-3,86%**); urmează Călărași, Drochia, Glodeni, Ocnîța, Orhei, Rezina, Telenești și Ungheni - câte **1** persoană, (**7/2,70%**).

În scopul eficientizării și sporirii calității procesului de formare profesională continuă a adulților, DFPC și-a propus obiectivul de identificare a nevoilor de formare/specializare/recalificare profesională a specialiștilor din domeniul educației fizice și sportului. Toți **259** antrenori au participat la chestionare, iar datele au fost analizate și generalizate (Anexa 1).

Analizând primul aspect din chestionar – ”*Specializarea/proba d sport*” (Tabelul 1 și Figura 1) s-a constatat că antrenorii care au frecventat cursurile de perfecționare în anul calendaristic 2022 predau următoarele probe de sport:

Tabelul 1. Specializarea antrenorilor prezenți la cursuri

Conducător de cerc	Fotbal	Taek wondo	Kick- boxing	Box	Lupte Greco-rom	Lupte libere	Judo	Șah	Polo pe apă	Sambo	Scrimă	Atletism
1/ 0,39%	32 / 12,36 %	7/ 2,70%	6/ 2,32%	18/ 6,95%	10/ 3,86%	49 / 18,92%	17/ 6,56%	15 / 5,80%	2 / 0,77%	4/ 1,54 %	3/ 1,16%	12/ 4,63%
Dans	Gimnastică Artistică	Acrobatică	Tir	Haltere	Orientare sportivă	Gimnastică ritmică	Handbal	Baschet	Volei	Tenis d/c	Tenis d/m	Înot
3/ 1,16%	6/ 2,32 %	2 / 0,77%	2/ 0,77%	6/ 2,32%	3 / 1,16%	4 / 1,54 %	4/ 1,54%	6/ 2,32%	16/ 6,18%	4/ 1,54 %	15 / 5,79 %	12 / 4,63 %

Ținându-se cont de specificul probei de sport, antrenorii au fost repartizați în grupe după cum urmează (Figura 1): 1) Atletism; Fotbal; 2) Jocuri sportive; 3) Probe sportive individuale:

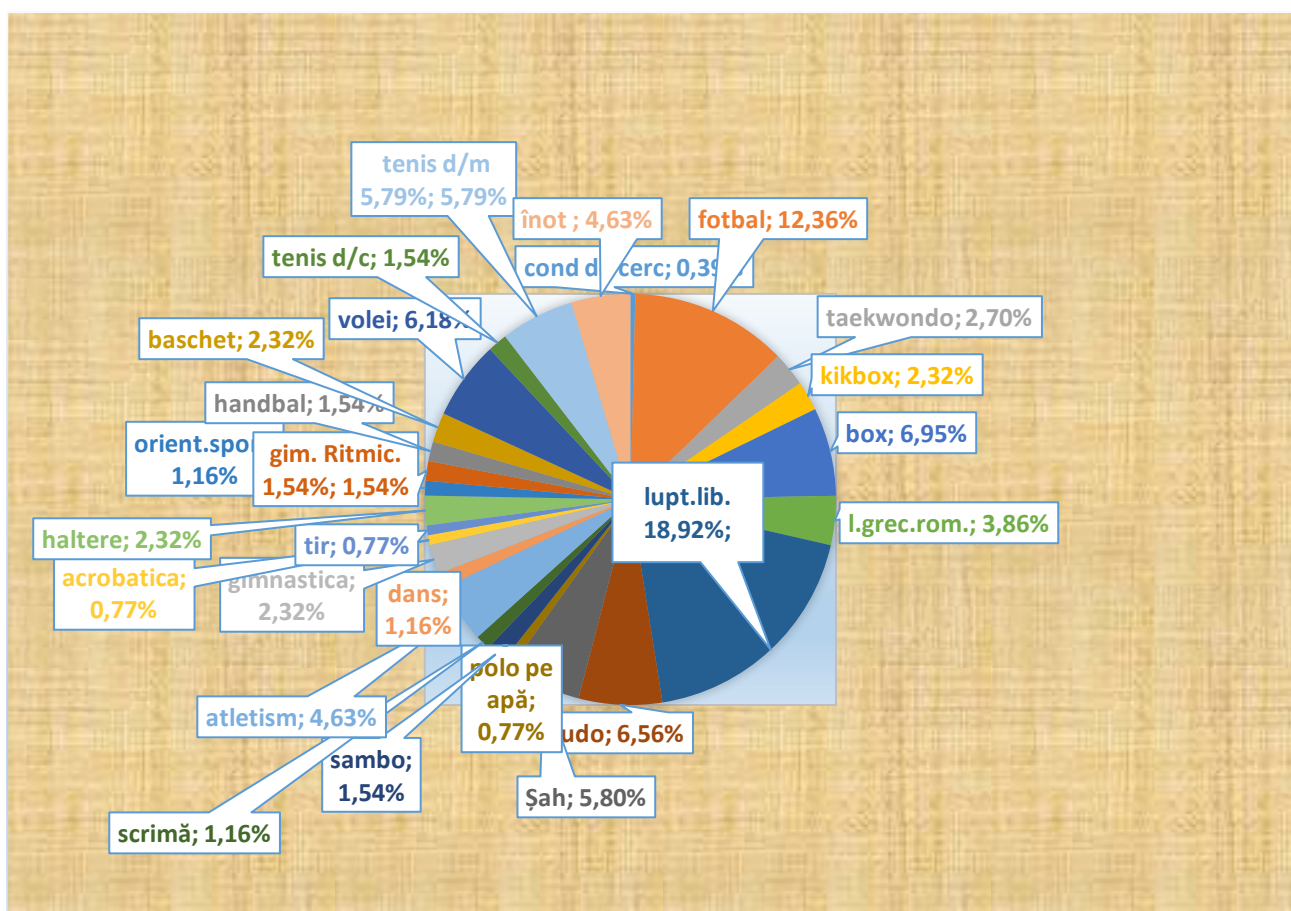

Figura 1. Specializările antrenorilor care au frecventat cursurile de perfecționare în 2022

Următorul criteriu din chestionar, a fost ”Deținerea gradelor didactice” (superior, unu, doi, fără grad). Conform datelor obținute s-a constatat că din cele **259** cadre didactice formate, doar **25** persoane sau circa 9,65% dețin grad didactic superior, **41** persoane sau 15,84% dețin gradul didactic unu; **136** persoane (52,51%) – gradul didactic doi și cei care sunt fără grad didactic constituie **57** persoane sau 22,00%) (Tabelul 2).

Tabelul 2. Deținerea gradelor didactice de către formabili

superior	unu	doi	fără grad
25 / 9,65%	41 / 15,84%	136 / 52,51%	57 / 22,00%

Clasificând respondenții conform gradului didactic, am obținut următoarele date reprezentate în Figura 2. În urma analizei datelor din chestionar am constatat același lucru ca și în anii precedenți: predomină numărul antrenorilor care dețin gradul didactic doi, iar numărul celor care nu au grad didactic rămâne a fi unul mare, deși marea majoritate a acestora au vechime în muncă în domeniu mai mult 10 ani.. Astfel, numărul persoanelor care dețin grad didactice **superior** - **25** persoane sau 9,65%; 41 persoane sau 15,84% - dețin grad didactic **unu**, **136** persoane (52,51%) - grad didactic **doi** și **57** persoane (ceea ce constituie 22,00%) **nu dețin grad didactic**. Analizând cifrele obținute observăm că tendința cadrelor didactice pentru grad didactic superior este foarte mică. În rândul formabililor mai persistă teama/lipsa motivației de a aspira la grad didactic. Tot din Figura 2 observăm că numărul cadrelor didactice care nu dețin grad didactic, cu regret, este destul de mare.

De situația creată în școlile sportive, responsabili se fac ambele părți: atât cadrul didactic, care nu dorește să aspire la grad didactic, cât și echipa managerială din cadrul instituției, care nu insistă sau nu este cointerесată de faptul ca cadrele didactice să participe la formări și să aspire la grad didactic.

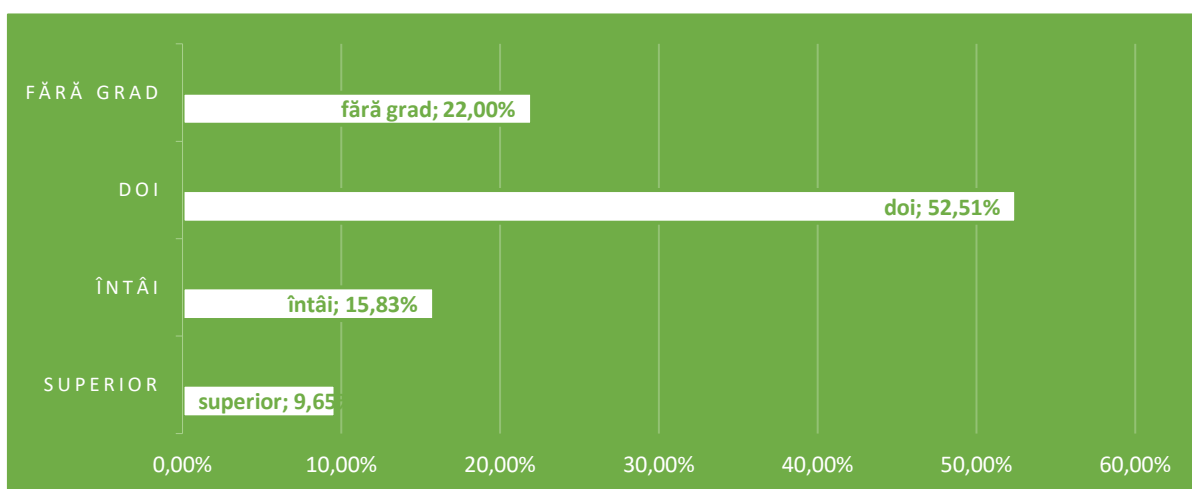

Fig. 2. Gradul didactic deținut de respondenți

Un alt indicator din chestionar a fost determinarea ”*Vechimii în muncă*” (până la 5 ani; 5-9; 10-20; 21-30; 31-40; 41-50; 51-60; mai mult de 60 ani). Analizând datele din chestionar la capitolul dat (Figura 3) observăm că, comparativ cu ultimii ani de studii, predomină numărul antrenorilor cu o vechime în muncă până la 50 ani.

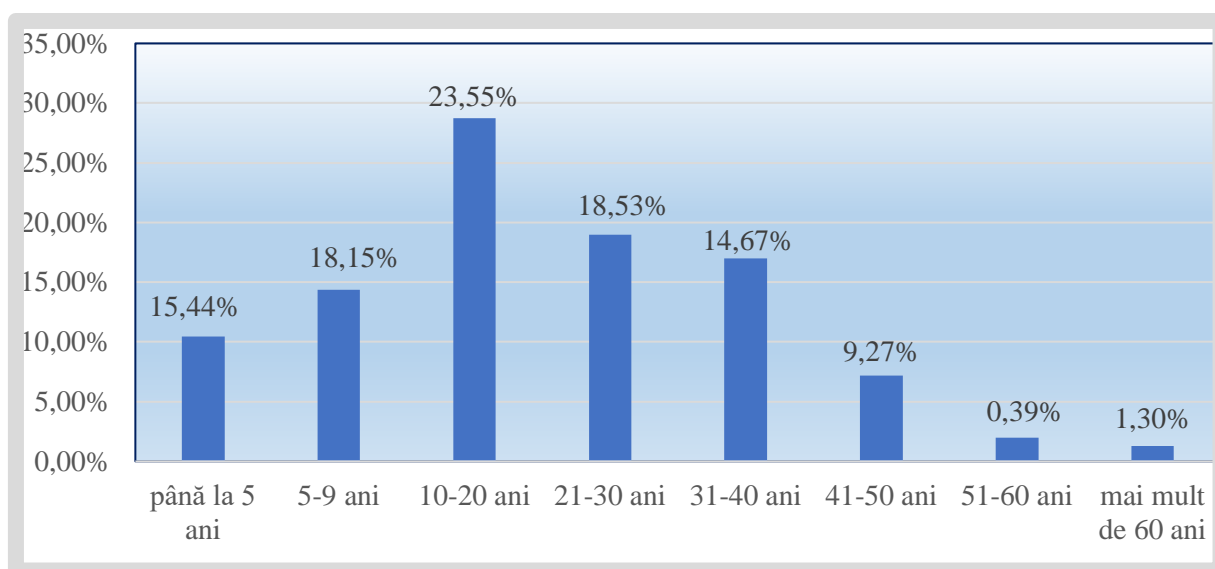

Fig. 3. Vechimea în muncă a respondenților

Un indicator important și semnificativ sunt datele privind genul formabililor, Tabelul 3.

Tabelul 3. Genul formabililor înscriși la cursuri de perfecționare în anul 2022

Masculin	Feminin
201/77,61%	58/22,39%

Analizând datele din tabel observăm că numărul antrenorilor de genul masculin predomină față de specialiștii de genul feminin. Probabil acest lucru se datorează faptului că în societate încă mai predomină stereotipul că Sportul este mai mult disciplină pentru bărbați (Figura 4).

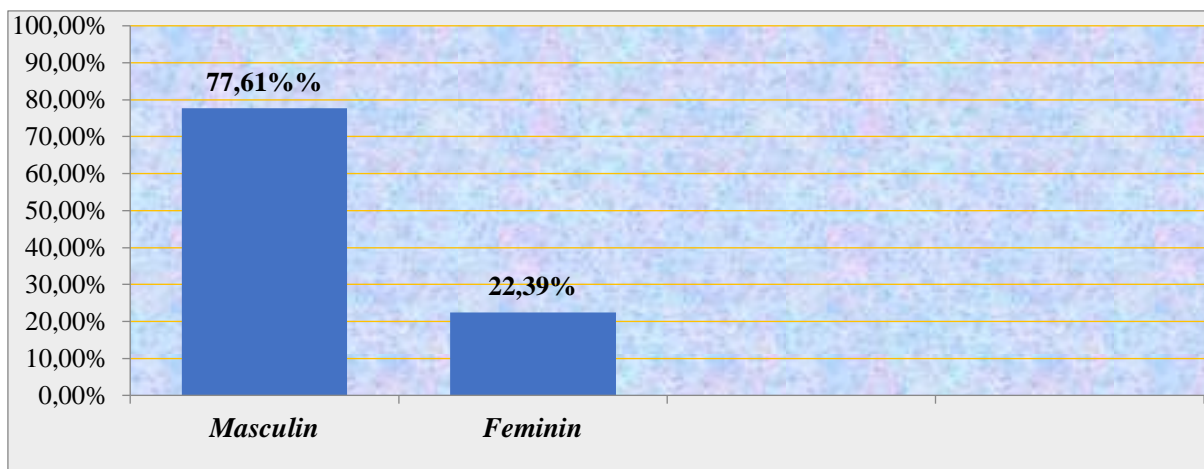

Fig. 4. Genul formabililor înscriși la cursuri de perfecționare în anul 2022

Un alt aspect, nu mai puțin important, din chestionar a fost să identificăm centrele de formare continuă preferate de către cursanți (Tabelul 4). Paralel cu USEFS, unica instituție specializată, care presta servicii de formare continuă, cursanții mai frecventau cursuri de formare și la Institutul de Formare Continuă din mun. Chișinău, desfășurate în format on-line.

Tabelul 4. Centrele de formare și anul ultimelor participări la cursurile de perfecționare

Anul și centrul de formare continuă	2017		2018			2019		fără cursuri
	15/ 5,79% IFC	36/ 13,90% USEFS	38 / 14,67% USEFS	14 / 5,40% USC	14/ 5,40% IFC	70/ 27,03% USEFS	18/ 6,95% IFC	

Analizând datele din Tabelul 4 și Figura 5, referitor la anul și centrul ultimei formări, observăm care au fost cele mai solicitate centre pentru desfășurarea cursurilor de perfecționare pentru cei 259 antrenori care au frecventat cursurile de perfecționare la USEFS în anul calendaristic 2022.

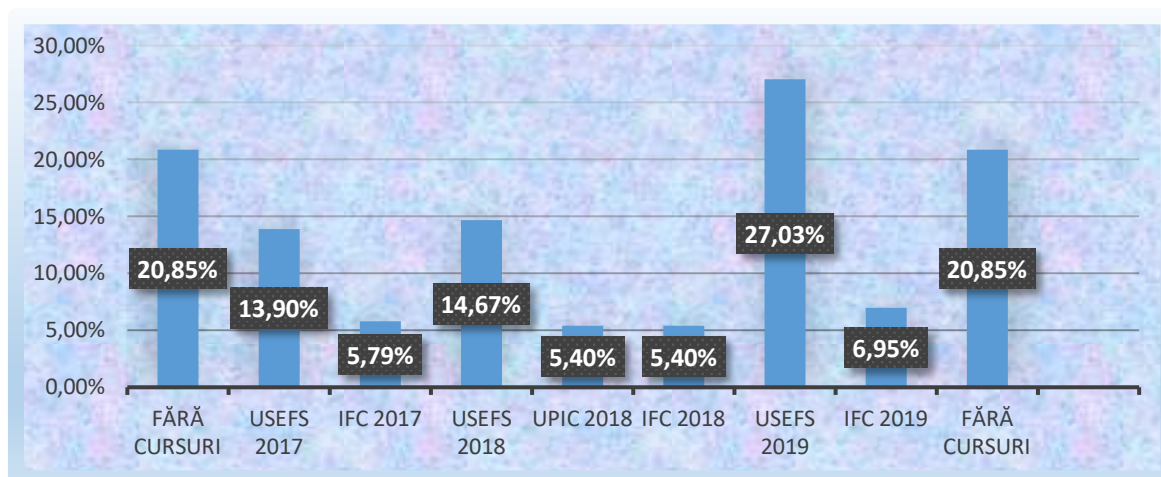

Fig. 5. Statistica ultimei participări la cursuri și centrul de perfecționare.

Totuși printre cele mai solicitate centre de formare continuă rămân atât Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, cât și Institutul de Formare Continuă. Însă, deja un indicator de calitate pentru USEFS este că numărul celor care au beneficiat de formare în cadrul USEFS este considerabil mai mare. Deja începând cu anul 2022, datorită calității și atractivității programelor de perfecționare, efortului DFPC pentru a dezvolta și acredita programele de perfecționare, de a oferi condiții eficiente pentru schimb de bune practici, USEFS a devenit unica instituție care deține programe acreditate, cu specialiști bine pregătiți, dotată și echipată cu cele mai performante laboratoare, săli sportive și bibliotecă.

Problemă majoră a fost și continuă să rămână procentul persoanelor care activează în domeniu, dar nu frecventează cursuri de perfecționare mai mult de 5-6 ani sau chiar deloc, ceea ce constituie – 22,01%, ceea ce contravine prevederilor art. 134 din Codul educației. Aici putem menționa, ca și anterior, că rolul și controlul din partea managerilor instituționali a fost și rămâne monitorizarea procesului de formare și atestare a cadrelor didactice din instituție, motivându-i să participe la cursuri de formare profesională continuă oferite de instituțiile de profil, în baza programelor acreditate, să identifice modalități de convingere/motivare/stimulare pentru ca aceștia să participe la cursuri de formare și să aspire la grad didactic.

Următorul indicator, nu mai puțin important din chestionar se referă la ”*Importanța formării profesionale continuă pentru dezvoltarea carierei personale*”, Tabelul 5.

Tabel 5. Opiniile referitor la importanța formării în dezvoltarea carierei profesionale

foarte importantă	importantă	puțin importantă	neimportantă
175/67,57%	84/32,43%	0/0%	0/0%

USEFS este unica instituție superioară de profil, cu programe acreditate cu bază tehnico – materială modernă și cadre didactice profesioniste în domeniu. Obiectivul principal al aplicării chestionarului privind identificarea nevoilor de formare continuă a cadrelor didactice, domeniul *Științe ale sportului. Antrenament sportiv*, este identificarea nevoilor de formare a solicitanților de formare, ca ulterior să se ajusteze conținuturile, astfel ca formabilii să-și satisfacă așteptările pentru dezvoltarea profesională. În opinia cursanților, formarea profesională continuă joacă un rol remarcabil în dezvoltarea carierei profesionale. Toți cei expuși chestionării consideră importanța dezvoltării carierei profesionale: *foarte importantă* 175 persoane (67,57%). și *importantă* 84 persoane (32,43%). Răspunsurile acestora se reflectă în Figura 6.

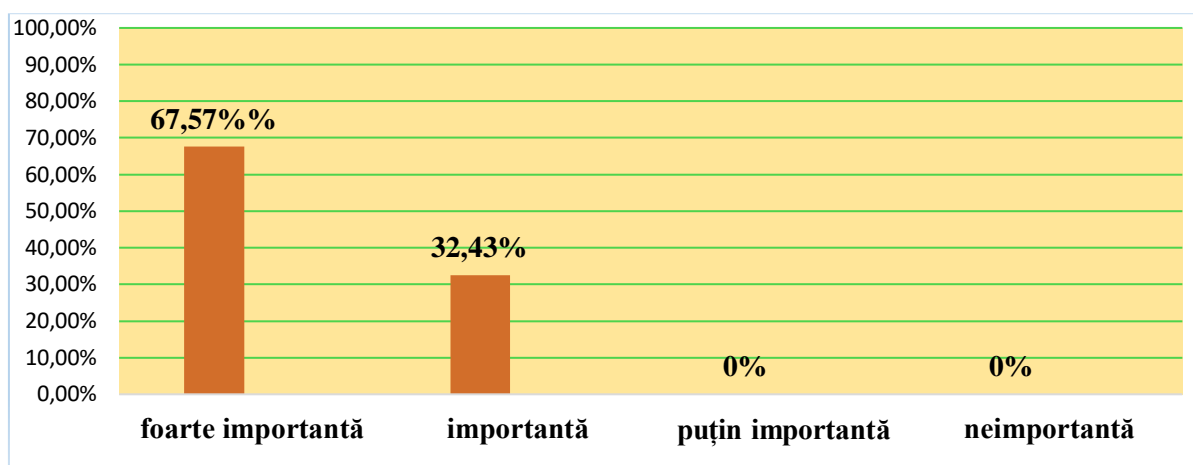

Fig. 6. Cât de importantă este formarea continuă în dezvoltarea carierei profesionale?

Conform rezultatelor obținute din analiza chestionarului constatăm că specialiștii din acest domeniu, doresc ca programul de formare profesională continuă să fie orientat spre următoarele aspecte:

- ✓ Proiectare –**169** respondenți;
- ✓ Didactica antrenamentului sportiv – **228** respondenți;
- ✓ Abordarea diferentiată a sportivilor – **153** respondenți;
- ✓ Tehnologii moderne de pregătire a elevilor – **243** respondenți;
- ✓ Factorii care condiționează stabilirea tehnicii sportive – **194** respondenți;
- ✓ Relații interpersonale, evitarea conflictelor, consiliere – **220** respondenți;
- ✓ Alte aspecte - **52** respondenți:
 - legislația în domeniul sportului;
 - colaborarea cu antrenori din diferite genuri de sport pentru schimb de bune practici;
 - dezvoltarea calităților tehnice, tactice, fizice și psihologice;
 - periodizarea procesului de antrenament;
 - factorii care condiționează stabilitatea tehnicii sportive;
 - beneficiile sportului și ale recreării psihice;
 - pregătirea psihologică a sportivilor înainte de competiții;
 - seminare practice cu profesioniști în domeniu;
 - metode de apreciere a dezvoltării fizice la copii;
 - periodizarea procesului de antrenament;
 - utilizarea TIC în predarea lecțiilor, consiliilor, antrenamentelor.

La compartimentul patru din chestionar „*Ce competențe/teme le consideră utile pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu*”, cursanții au menționat:

- Psihologie sportivă;
- Pregătirea psihologică a copiilor;
- Didactica antrenamentului sportiv.
- Schimb de experiență;
- Implementarea fotbalului în școală;
- Proiectare de lungă durată a procesului de învățământ permanent;
- Refacerea sportivilor după efortul fizic;
- Modernizarea antrenamentelor;
- Managementul antrenamentului sportiv;
- Alimentația în sport;
- Racordarea legislației RM cu cea europeană cu privire la mișcarea sportivă;
- Elaborarea programelor de antrenament pentru discipline sportive;
- Schimbul de experiență cu alți antrenori..
- Metode de apreciere a dezvoltării fizice a copiilor.

La finele chestionării, respondenții au fost rugați să noteze anumite aspecte pe care le consideră importante, din perspectiva preferințelor pentru propria formare profesională continuă și care nu au fost incluse în prezentul chestionar, au fost atestate următoarele propuneri:

- Lecții de antrenament la diverse probe sportive;
- Medicină sportivă contemporană;
- Aplanarea situațiilor de conflict;
- Organizarea secțiilor sportive.

La finele anului curent, în premieră, conform Ordinului Ministerul Educației și Cercetării nr. 980 din 07.10.2022 ”*Cu privire la modificarea certificatelor de perfecționare*” au fost modificate certificatele de formare seria CRP cu certificate, seria CPF. Certificatele sunt în două limbi, română/engleză. S-a modificat conținutul certificatelor, și anume: s-a solicitat informații despre studiile superioare ale formabilului, Ordinul de finalizare a cursurilor, suplimentul descriptiv al certificatului de perfecționare, în care se indică denumirea modulelor studiate, numărul de ore, numărul de credite. Începând cu luna octombrie 2022 formabililor li se eliberează Certificate de tip nou, seria CPF.

Concluzii:

1. Aplicarea Chestionarului de identificare a nevoilor de formare ale antrenorilor înscriși la cursuri de perfecționare este foarte importantă pentru ajustarea programei la nevoile de formare ale acestora, actualizarea periodică a conținuturilor, îmbunătățirea și diversificarea strategiilor etc. Anume datorită ideilor și opiniilor cadrelor didactice, ne-a reușit să majorăm considerabil calitatea și atractivitatea programelor de perfecționare.

2. Este îmbucurător faptul că în ultimii ani a crescut semnificativ numărul participanților la cursurile de formare profesională continuă desfășurate de DFPC din cadrul USEFS.

3. Din numărul total de respondenți și anume 67,57% consideră formarea profesională continuă un aspect ”foarte important” pentru dezvoltarea carierei profesionale, iar 32,43% o consideră – „importantă” – lucru foarte îmbucurător pentru DFPC, deoarece conținutul programelor se ajustează ținând cont de solicitările formabililor.

4. Cadrele didactice dau prioritate DFPC din cadrul USEFS în selectarea centrului de formare, care oferă servicii în baza programelor acreditate, cu formatori bine pregătiți, conținuturi actualizate în permanență în dependență de solicitările cursanților.

5. Îngrijorător este faptul că o parte dintre antrenorii participanți la cursurile de formare profesională continuă pe parcursul ultimilor 5 ani nu au frecventat cursuri de formare nici într-un centru de formare. Este o problemă la nivel de sistem educațional, deoarece managerii instituțiilor extrașcolare nu motivează cadrele didactice să participe la diverse formări și, cu atât mai grav, nu le recomandă să facă cursuri de formare profesională continuă la instituțiile de profil.

6. Din datele incluse în diagramele analizate în raport observăm, cu părere de rău, că un procent destul de semnificativ (22,00%) dintre respondenți nu dețin grad didactic și doar un număr foarte mic (9,65%) dețin grad didactic superior; 15,84% - grad didactic unu, marea majoritate se opresc la grad didactic do – 52,51%.

27.01.2023

Elaborat:

Bețivu Olga, laborant - metodist, DFPC

Gulic Liudmila, laborant - metodist, DFPC

Coordonat:

Ghețiu Adelina, șeful DFPC

Anexa 1. Generalizatorul Chestionarului privind identificarea nevoilor de formare continuă

	Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport Departamentul Formare Profesională Continuă Rezultatele chestionării privind identificarea nevoilor de formare continuă a cadrelor didactice, domeniul Științe ale sportului. <i>Antrenament sportiv.</i>
---	---

Categoria de specialiști: **Antrenori la diverse probe sportive**

**Total cursanți
perfecționați: 259antrenori**

Perioada desfășurării cursului: **2022**

Proba de sport:

Conduc. de cerc	Fotbal	Taekwondo	Kick-boxing	Box	Lupta gr. rom	Lupta liber	Judo	Șah	Polo pe apă	Sambo	Scrimă	Atletism
1/ 0,39%	32 / 12,36 %	7/ 2,70%	6/ 2,32%	18/ 6,95%	10/ 3,86%	49 / 18,92%	17/ 6,56%	15 / 5,80%	2 / 0,77%	4/ 1,54 %	3/ 1,16%	12/ 4,63%
Dans	Gimnastică	Acrobatică	Tir	Haltere	Orient. sport	Gim. ritmică	Handbal	Baschet	Volei	Tenis d/c	Tenis d/m	Înot
3/ 1,16%	6/ 2,32 %	2 / 0,77%	2/ 0,77%	6/ 2,32%	3 / 1,16%	4 / 1,54 %	4/ 1,54%	6/ 2,32%	16/ 6,18%	4/ 1,54 %	15 / 5,79 %	12 / 4,63 %

Grad didactic:

superior	întâi	doi	fără grad
25 / 9,65%	41 / 15,83%	136 / 52,51%	57 / 22,00%

+

Vechimea în muncă: (până la 4 ani; 5-9; 10-20; 21-30; 31-40; 41-50; 51-60; mai mult de 60 ani)

1 - 4 ani	5 - 9 ani	10 - 20ani	21 - 30ani	31- 40 ani	41 - 50ani	51 - 60ani	mai mult de 60 ani
36 / 13,90 %	37 / 14,29%	45 / 17,37%	59 / 22,78%	39 / 15,06%	31/11,97 %	12/ 4,63 %	-

Genul:

masculin	feminin
201 / 77,61 %	58 / 22,39%

Precizați anul și centrul de formare a ultimei participări la cursurile de perfecționare

Anul și centrul de formare continuă	2017		2018			2019		fara cursuri
	15 5,79 % IFC	36/ 13,90 % USEFS	38 / 14,67 % USEFS	14 / 5,40 % UPIC	14/ 5.40 % IFC	70/ 27,03 % USEFS	18/ 6,95 % IFC	54/ 20,85%

2. În opinia Dvs., cât de importantă este formarea continuă în dezvoltarea carierei profesionale:

foarte importantă	importantă	puțin importantă	neimportantă
175 / 67,57%	84 / 32,43%	0 / 0%	0 / 0%

3. Asupra cărui aspect doriți să fie orientat programul de formare profesională continuă:

- Proiectare – **125** respondenti / 67,93%
- Didactica antrenamentului sportive – **140** respondenti / 76,08%
- Abordarea diferentiata a sportivilor – **89** respondenti / 48,37%
- Tehnologii moderne de pregatire a elevilor – **144** respondenti / 78,26%
- Factorii care conditioneaza stabilirea tehnicii sportive – **105** respondenti / 57,06%
- Relatii interpersonale, evitarea conflictelor, consiliere – **131** respondenti / 71,20%
- Alte aspecte: *privind pregătirea tehnico-tactică a luptătorilor; elaborarea la nivel național a programelor școlare la pregătirea sportivă practică pentru începători, avansați, performanță la stilul de lupte libere. Terminologie sportivă. Ontologia relațiilor între antrenori, lucrul în echipă cu alți specialiști (antrenori) care ar contribui la ridicarea performanței și a eficienței rezultatelor. Biochimie, statistica automatizată a datelor pregătirii sportivului în cadrul antrenamentelor. Organizarea programelor automatizate electronic pe diferite perioade în dependență de obiectivele propuse, monitorizarea electronică a stării fiziologice în timpul antrenamentelor. Medicina sportivă.*

4. Ce cunoștințe/competențe/teme considerați că vor fi utile pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu:

- Abordarea diferențiată a sportivilor.
- Atestarea cadrelor didactice din domeniul sportului.
- Pregătirea general a sportivilor/implimentarea metodelor de evaluare a sportivilor.
- Valorificarea la nivel maxim în concursuri și competiții sportive a potențialelor fizice, tehnico-tactic, psihologice și teoretic.
- Integrarea în acțiuni tactice individuale/colective, în condiții de pregătire/întrecere.
- Pregătirea psihologică de competiții.
- Metodele de predare a unei lecții de antrenament la distanță.
- Activitatea elevilor, dorința lor și a părinților în alegerea și practicarea unui tip de sport.
- Tehnologii moderne de pregatire a sportivilor.
- Dezvoltarea copiilor după absolvirea școlii sportive.
- Dezvoltarea calităților tehnice, tactice, fizice și psihologice ;
- Periodizarea procesului de antrenament;
- Seminare practice cu profesioniști în domeniu;
- Pregătirea psihologică a sportivilor înainte de competiții.
- Utilizarea TIC în predarea lecțiilor, consiliilor, antrenamentelor.
- Metode de apreciere a dezvoltării fizice la copii.
- Periodizarea procesului de antrenament.

5. În cazul în care chestionarul nu a inclus anumite aspecte (de exemplu: cazare, asigurare cu suport metodologic etc.) pe care le considerați importante din perspectiva preferințelor pentru propria formare continuă și pe care doriți să le semnalati, vă rugăm să le notați în spațiul de mai jos:

- Managementul proiectelor, organizarea competițiilor la nivel internațional.
- Analiza și prescurtarea temelor ce sunt în matricea generativă cu curriculum școlar.
- Lecții aprofundate asupra traumelor sportive și evitarea lor.
- Schimb de experiență între profesori și formatori atât în țară cât și în afara ei.
- Aș dori să avem posibilitatea de a participa la unul sau mai multe antrenamente de atletism la antrenorii renumiți ai RM.